TAŞOVA
tasova.gen.tr GAZETESİ

KASABALARIMIZ…

Yazan: Naci Konyar - 5 Ekim 2010

Hatıraları anlatacak bir yaş evresine girdik. Bir çok yazımızda 'eski'yi anlattık. Bunun içinde biraz maziye özlem, nostalji olsa bile gerçeğinde hal ile kıyas var. Geçmişle zamanımızın mukayesesi var.

Hatıraları en iyi anlatan fotoğraflardır. Özellikle siyah beyaz fotoğraflar… Siyah beyaz fotoğraflar mekân ve insanların tarihine şahitlik eden kıymetli vesikalardır. İnsanın siyah beyaz fotoğrafı yoksa tarihi de yok demektir.

Ara sıra baktığınız albümlerdeki o eski fotoğraflar kaybolan mekanları, yitirilen insanları da hatırlatıyor bizlere. İstanbul'da çevrilmiş siyah beyaz eski Türk filmlerini bize tutkuyla seyrettiren hangi duygulardır dersiniz?..

Hakim bir tepeden çekilmiş çocukluğumuzun geçtiği kasabayı gösteren eski bir fotoğraf size şehrin görüntüsündeki mazi ile halin farkını hissettirirken alır eskilere götürür sizi…

Eskiyi arama adına adımladığınız kasaba sokaklarında gördüğünüz değişiklikler, eski evlerin yerine yapılmış beton binalar size eski evlerle birlikte sahiplerini de hatırlatıyorlar.

Çocukluğumuzun geçtiği sokaklardaki evler, alışveriş yaptığımız dükkanlar küçük kasabalarda hala ilk sahipleri ve işleticilerinin isimleriyle biliniyor ve anılıyorlar. Musta beyin evi, Veyis aganın evi, İlyas aganın evi; Muharremin kahvesi, Mucarın kahvesi, Nezir'in lokantası, Samsunlu İsmail'in dükkanı…

Büyük iş yerleri ve marketlerin olmadığı, insanımızın içinin satrançsız olduğu o güzel zamanlarda, bahçesi olan her evin sağılır bir ineği, kümesi, bahçede yetiştirdiği sebzesi ve komşunun da nasiplendiği meyve ağaçları vardı.

Doktor görmeyen, ilaç bilmeyen, güler yüzlü tatlı dilli huzurlu zaman insanlarının yaşadığı bu sokaklarda emek vardı, çalışma vardı, alın teri vardı.

Çocukluk arkadaşım Muhsin'e kasabamızda ilk entegre sanayinin sizin bahçenizde olduğunu biliyor musun deyip saymaya başlamıştım:

Topal Dursun pasta ve simit imalatı yapıyordu. Babası Mustafa dayı köfte yapıp pazarlarda satıyordu. Bülbül teyze eski dokuma tezgâhında renkli kuşaklı kilimler dokuyordu. Muhsin'in babası Veyis aga kasaba pazarında yazın sıcak günlerinde ' yakma milleti Muhsin' vurgusuyla testere ile açıp patlattığı ' yeni hayat gazozları' yine aynı mekanda imal ediliyordu. Evin bahçesindeki dut ağaçlarından ipek böcekçiliği yapılıyordu. Kasabaya kurulan pazarda terazi ve çadır ihtiyacı kiralanmak suretiyle yine Veyis agadan temin ediliyordu. Yine çocukluğumuzun büyük zevki bisiklete binme merakını giderdiğimiz yer onun kiralık bisikletlerinin sergilendiği yerdi. Köyden kasabaya merkeplerle gelinen o yıllarda Veyis aganın bahçesi merkep garajı, eski tabirle handı. Evin ön kısmında küçük barakalarda o yıllarda köyden gelip orta okulda okuyan öğrenciler kalırdı yani pansiyonculuk da yapılırdı bu arsada. Oğlu Fevzi abi lant-rover jipi ile köylere taşımacılık yapardı kasabamızın ilk otel işletmecisiydi Veyis aga…

Evet mahalle demek sokak demek bir aile demekti. Aynı mahallenin insanları acı günde, dernekte düğünde beraber olan akraba ve dostlar gibiydi. Ne hazindir ki bu gün o samimi halleri kaybettik. Bu gün on daireli bir apartman sakini bırakın birbirine destek olmayı bir birini tanımadığı gibi selamlaşmıyor bile…

Yanından önünden her gün geçtiğimiz bizimle halleşen, dertleşen o eski evlerin maziden gelen seslerini duymaz olduk. Çünkü sokağımızda çocukluğumuzdan hatırladığımız Niyazi bey'in evi, Ahmet onbaşının evi gibi nice evler yerlerini zarafet ve güzellikten yoksun beton binalara terk edeli yıllar oldu.

Kimler geldi, kimler geçti nazarıyla baktığımız kasaba caddesindeki dükkan sahiplerinin artık hiç birinin mevcut olmadığı düşüncesi, caddenin her iki tarafında sıralanan beton binaların arasında kalmış zamana direnen kerpiç yapı birkaç eski dükkan manzaraları bizlere hüzün veriyor.

Fotoğraflar, evler, sokaklar, hatıralar maziden atiye bizleri bir köke götürüyor. Bize kimliğimizi hatırlatıyor.

Kasabalarımızı, sokak ve evlerimizi muhafaza edemedik kaybettik onları düğün dolayısıyla gittiğim Samsun Trabzon arası Karadeniz sahil şeridinde Terme Ünye Fatsa'dan, Tirebolu Eynesil, Akçaabat'a kadar tüm sahil kasabaları renkli beton yığınlarıyla o kadar bir birine benzemiş ki yerleşim yerlerinin nerede başlayıp, nerede bittiğini ancak şehir isimlerinin yazılı olduğu levhalara bakarak anlayabiliyorsunuz.

Renkli beton binalarla şehirlerin kendilerine has siluetlerini bozduk. Korumacı plan ve düşüncelerin mevcudu muhafazaya gücünün yetmediği görülmektedir. Şehirlerimizi kendine özgü özelliklerini kaybettirmeden yenileştirmeliyiz. Burada mimar ve mühendislerimize büyük görev ve sorumluluklar düşmektedir.

Amasya, Safranbolu, Beypazarı birer turizm kenti olarak rağbet görüyorsa bunu muhafaza ettiği şehir kimliğine borçludur.

Kasabalarımızın kimlik ve siluetine sahip çıkalım.

Mimar Sinan'ın dışında tanıdığınız bir mimar var mı sorusu size neler düşündürüyor?…

Yorum Ekle

Naci Konyar